

Międzynarodowy Dzień bez Samochodu

22 września obchodzony jest na świecie Międzynarodowy Dzień bez Samochodu. W różnych państwach całego świata obchodzi się ten dzień jako święto ekologii i zwiększania świadomości na temat wpływu człowieka na środowisko. Po raz pierwszy inicjatywa obchodzenia dnia bez samochodu zyskała status międzynarodowy dopiero w 2000 roku, kiedy poparła ją Komisja Europejska. Przez ostatnie dwie dekady dzień bez samochodu zyskał na całym świecie dużą popularność i na stałe wszedł do świadomości mieszkańców zwłaszcza dużych miast. Różnie te inicjatywy wyglądały ale zrzeszały osoby zaangażowane w działania ekologiczne, które często paraliżowały ulice uniemożliwiając użytkowanie samochodów. Na ulicach odbywały się imprezy rowerowe, pikniki, koncerty i mecze. Czyli wszystko, tylko nie jazda samochodem.

W Polsce obchody międzynarodowego dnia bez samochodu nie są na ten czas zbyt podniosłe. Samorządy lokalne i władze miast starają się zaszczepić mieszkańcom pomysł na pozostawienie samochodu w ten jeden dzień w roku i zachęcić ich do korzystania z komunikacji miejskiej. W wielu miastach darmowy transport publiczny to nie jedyne udogodnienia tego dnia. Darmowe były tego dnia parkingi przy pętlach komunikacji miejskiej dla tych, którzy jednak muszą dojechać do miasta, a później chcą przesiąść się komunikacją zbiorową (np. w Warszawie). W Lublinie czy Częstochowie aby jechać za darmo komunikacją miejską trzeba było mieć dowód rejestracyjny samochodu ze swoim nazwiskiem. Pomorze Zachodnie, województwo Lubuskie i Pomorskie i Wielkopolska pozwoliło poruszać się za darmo koleją regionalną, pod warunkiem posiadania dowodu rejestracyjnego samochodu. W wielu miastach odbyły się imprezy towarzyszące takie jak pikniki, rajdy rowerowe, czy spływy kajakowe, mające za zadanie podnieść świadomość środowiskową mieszkańców, zachęcić ich do rzadszego korzystania z samochodów, przesiadki na rowery, wybranie spaceru, jako ekologicznego i zdrowego „środka komunikacji”.

Jedną z ciekawostek jest to, że są na świecie miasta, w których dzień bez samochodu obchodzony jest cyklicznie, nawet co tydzień i stał się częścią codziennego życia mieszkańców. Takim przykładem jest Dżakarta, gdzie dzień bez samochodu od 2012 roku jest obchodzony co tydzień i wiąże się z organizacją różnych wydarzeń kulturalnych.

Według Światowego Forum Ekonomicznego i WHO 80 % mieszkańców dużych miast jest narażonych na niebezpiecznie wysokie stężenie szkodliwych substancji w powietrzu jak dwutlenek węgla, dwutlenek azotu, szkodliwe cząsteczki smogu takie jak PM10. Zgodnie z danymi obecnie na świecie jest zarejestrowanych około 2,2 miliarda pojazdów, a według szacunków do 2040 roku ta liczba może się podwoić. Szacowana emisja dwutlenku węgla w 2022 roku wyniosła 7,97 miliarda ton i była o 4,7 % wyższa jak w 2021 roku. Od 1990 roku emisja CO₂ wzrosła o 70 %, a w 1970 roku wynosiła tylko 2,8 miliarda ton CO₂. Według wielu ekspertów statystyki biją na alarm, a dzień bez samochodu powinien być tylko częścią ekologicznych działań na rzecz środowiska.

Może i u nas, lokalnie, warto zorganizować taki dzień bez samochodu? Na początek raz do roku.